

Füst Milánnak

Egy elmúlt – és ha jó, hogy elmúlt! – kor az öröklétek ilyen-olya hona volt mégis, és pincérek s étlapok, számolt átalány százalékok, felszökkent módok, mind félreszorult abszolútumok, jó, kinek-kinek Kánaán, a megromlító sandaság, az úntabb kisszerű-lét normál-fintora, ne mondd! Ne mondd, a hátépéből a rezsí után csak életed szobortalapzata marad, ennyi pénz, ne mondd, pénz: nem illem, nem divat, ne panaszkodj. Számold éveid, mennyit kell kibírni még abból, ami ellentételében sem biblikus, nem örök, nem parnasszusi, és legalább egy-két lófutamot élj át, ha meg nem futamodhatsz te magad.

Egy múlt kor, messze már, nincs tréfa rá, szóvicc, az Idők Nagyjain mégis ennyi csak: a múltkor épp...

A többi: szobrot emelni mégis, szobrod tákolni a sáros, kutyaürüléknyomos, leköpött, járművek jegyével tarkított talapzatra, mely szinte pénz-papír, műanyag, ez voltam én, költő hétfőn, költő kedden, csütörtök, főleg a vasárnap rémemlékműveit, s közben oly közömbösek! – emelni meg nem hajolva, rég-roppant térdizülettel, vonszolni magad jelesebb márvány számlázóházak s kontrollőr centrumok és a hozzád hasonlók szoborhíjai között, ha a Roosevelt téren, ha Berda-kocsmák során. Nincs többé menekülés, elmúlt a torz kor, mely mégis az igazság lehetőségét hordta, mint kontrádét, sokatokét. És nem vitás: az igazság ez is. Ki fog derülni, nem másik nap szúrja szemed, éjedet nem másik hold konzervhidege hűti, dermedet, ki fogsz derülni majd magad is így, rég a talapzat alatt, sár, hulladék papír, kutyapiszok, oly mindegy lesz, s megélhetés, pfuj dühe.

Tandori Dezső közreadott verse a szerző hagyatékában maradt fenn. A szöveg írógéppel elkészített eredetije és indigóval előállított másodpéldánya egy – talán Tandori kézírását őrző - „Tandori”, „Füst Milán”, valamint biztosan nem a szerzótől származó „Folyó ügyek” feliratokkal ellátott dossziében, más verseket együtt található meg. A vers keletkezési idejének meghatározása mindenképpen ezeknek a szövegeknek azonosításából indulhat ki. Az összeállítás különféle orgánumokban (Bárka, Beszélő, Mozgó Világ, Népszabadság, Új Forrás) publikált részei 2001 májusa és 2003 tavasza között láttak napvilágot, így feltehető, hogy a szövegek – versünk is – valamikor ezen intervallum elején, 2001 és 2002 között jöttek létre. Mindezt alátámaszthatják még a verseket összekötő stílárís és tematikai hasonlóságok, melyek egyetlen, rövidebb korszak műveinek mutatják a szóban forgó darabokat. Ha pedig kitekintünk az adott időszak nyilvánosságra hozott, bőséges lírai termésére, abban az „ön-szociológiai” szemléletnek, az élet-kihívással szembeni dühödt értelemkeresésnek hasonló gesztusait fedezhetjük fel, mint a Füst Milánnak írt, most olvashatóvá tett kompozícióban.